

Zer eduki behar du kazetari on batek?

Bilbotar honek umetatik nahi zuen kazetari izan. Orain, mundu horretan leku garrantzitsu bat egin ondoren, bere ibilbideaz eta kazetaritzaz aritu da.

Xabier Madariaga kazetariari egindako elkarrizketaren inguruan honako ariketa hauek egin ditzakezu:

- Ikusi bideoa eta erantzun zuzena aukeratu.
- Irakurri testua eta deklinabidea landu.
- 'Ur handitan' saioari buruzko galderak taldean komentatu.
- Taldean jarri eta emandako galderen inguruan hitz egin.

Ikusi bideoa

Xabier Madariagaren bideoa ikusi ondoren, galderen erantzun zuzena aukeratu:

Zer gertatzen zaio Xabierri BBC edo CNN bezalako kateekin?

- ☐ Inbidia eta poztasun handia ematen diote.
- ☐ Ez diote inbidiarik ematen; tristura ematen diote.
- ☐ Baliabide-gaitasunak alderatuta, bere lanak poza ematen dio.

Euskararekin zer gertatzen zaio Xabierri?

- ☐ Erraza dela euskal hiztunak topatzea.
- ☐ Atzerrian ez dituela euskal hiztunak behar eta hemen, berriz, bai.
- ☐ Atzerrian baino errazagoa dela hemen euskaldunak topatzea.

Zer egiten zuten CNNkoek?

- ☐ Irakera helikopteroz joan, eta, ondoren, taxian ibiltzen ziren.
- ☐ Irakera helikopteroz joan, albistea eman eta helikopteroz alde egiten zuten.
- ☐ Irakera helikopteroz joan eta bertan besteekin geratzen ziren.

Madariagarentzat zer eduki behar du kazetari on batek?

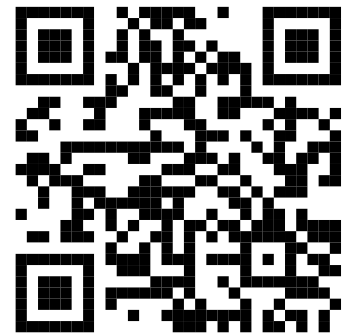
- ☐ Besteen lekuan jartzen jakin behar du, elkarrizketatu behar duenaren azalean.
- ☐ Besteen lekuan jartzen jakin behar du eta gauza asko bere larruan bizitzeak lagundu egingo dio.
- ☐ Gauza berriak ezagutzeko gogoia eduki behar du eta objektiboa izan behar du kontatzerakoan.

Xabierren gurasoek semeak Kazetaritza ikastea nahi zuten?

- ☐ Bai, baina etxean planteatu zuenean, zalantzak zituzten.
- ☐ Bai, baina ama aita baino ziurrago zegoen.
- ☐ Bai, baina amak frenatu egin zuen eta aitak animatu.

Zer egiten zuten haurra zenean?

- ☐ Astero Euskadi Irratiko albistegiak grabatzen zituen berrir esateko.
- ☐ Radio Euskadiko albistegiak grabatu, idatzi eta berriz esaten zituen.
- ☐ Orduro Radio Euskadiko albistegiak entzuten zituen bere amarekin.

<https://labur.eus/YN7W3>

Irakurri testua

Testu honetan, deklinabidea landuko duzu. Horretarako, hautatu zein den hutsune bakoitzerako aukera egokia:

NOR/NORK/ZERIK//NORI/NON/NOREN/NORA/ZERGATIK, NORENGATIK/NOREKIN/NONGO/NORENTZAT/ZERTAZ

Xabier Madariaga Idirin (Bilbo, 1981) Kazetaritzan lizentziatu zen 2003. urtean _____1_____ Unibertsitatean. Ordutik, hainbat lekutan izan da berriemaile: Jerusalem, Madril, Kuba, Haiti, Paris... Aktualitatea kontatu du Euskadi Irratian, Euskal Telebistan eta Berrian, beste komunikabide _____2_____ artean. Une honetan, ETB1eko "Ur handitan" saioa aurkezten du; bertan, hainbat pertsona elkarrizketatzen ditu ordubetez gai baten inguruan. Bere lan-ibilbidearen arrakastaz eta kazetaritzaz hitz egin dugu berarekin.

1. Noiz erabaki zenuen kazetari izatea? Argi izan duzu beti?

Beti argi izan dut, bai. _____3_____ gogoan du Radio Euskadiko irrati-albistegiak grabatzen nituela; dena idatzi eta neure burua hori esaten grabatzen nuela. Hori 11 edo 12 urterekin... Gero, garaia iritsi zenean, etxean planteatu nuen, baina ama ez zegoen ziur: "Kazetaritzak ez dakit etorkizunik duen...". Hala ere, aitak gustuko nuena egiteko esan zidan eta horixe egin nuen.

2. Zein ezaugarri eduki behar ditu kazetari on batek, zure ustez?

Hainbat gauza ezagutzeko gogoia eta protagonistekiko enpatia izan behar ditu. Besteen larruan sartzen jakin behar du, hori baita historiak ondo ulertzeko sekretua. _____4_____ azalean jarri behar du euren errealitatea ulertzen saiatzeko.

3. Ikasketak amaitu eta berehala, atzerriko berriemaile gisa joatea erabaki zenuen. Zer-nolako bizitza du atzerriko berriemaile batek?

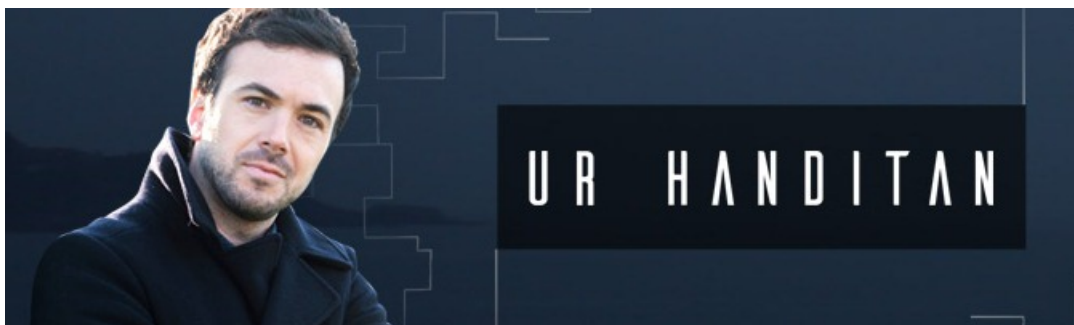
Oso bizimodu polita da. Nor bere erritmora ibiltzea da politena. Erredakzioan markatuago gaude. _____5_____, berriz, sormen-puntu handiagoa daukagu, askatasuna, gaiak guk aukeratu ditzakegu, eta horrek guztiak ilusioa sortzen digu. Batzuetan, lan handia dago, baina, ez dagoenean, historiak bilatu behar ditugu.

Gainera, jende asko ezagutzeko aukera ematen digu, baita lekuak ere. Nire ustez, EITBn egin ahal nuen onena horixe zen: atzerriko berriemaile-lanetan aritu. Aberasgarria da eta oso gustuko dut.

Hasieran, irratiarekin hitzartu nuen egunero kronika bat erosiko zidatela. Telebistak, ordea, ez zeukan oso argi; baina, gero, eskatzen hasi ziren eta harremana sendotu egin zen. Jerusalemira hiru hilabeterako joan nintzen eta, azkenean, hiru urte igaro nituen.

4. Jerusalem, Ekialde Hurbileko hainbat herrialde, Madril, Paris... Horien ondoren, Euskal Herrira itzuli zara. Zein gatazka geratu zaizu kontatu gabe?

Beste lekuren _____6_____ joatea gustatuko litzaidake. Agian, aurrerago joango naiz; nork daki. Zer kontatu? Behin baino gehiagotan ikusi dut lankide bat historia bat kontatzen eta pentsatu izan dut: "Han egon nahiko nuke". Hori egunero gertatu daiteke. Ez dago albiste zehatz bat. Kazetaritza ikastea erabaki nuenean, ez nuen pentsatuko hainbeste gauza kontatuko nituenik. Niretzat opari ederra izan da.

5. Egin dituzunen artean, zein da zure kontakizun kuttuna?

Gazako kolonoak irten ziren unea kontatzea oso polita izan zen, _____7_____ baino gehiago, bizitako esperientziagatik esango nuke. Jerusalemen atzerriko berriemaile gisa geunden kazetari-talde oso bat kolonoen etxe batera joan ginen. Alokatu egin genuen, eta han gelditu ginen Israelgo polizia iritsi eta kolono herri hori hustu bitartean. _____8_____ deskolonizazioa kontatu genuen.

6. Irratian eta telebistan berriemaile ibili ostean, 'Ur handitan' saioan lanean hasi zara. Lan egiteko modua oso desberdina da? Gustuko duzu?

Ez dauka ____9____. Erabat desberdina da, baina hau ere opari polita da. Albistegiek erritmo bat dute: protagonistarengana joan, bost minutuan esaldi bat hartu, erredakziora itzuli eta historia kontatu. Protagonistekin albistegitan daukagun harremana ez da estua. Atzerriko berriemaileen kasuan, pixka bat lasaiago, beste erritmo bat da.

"Ur handitan" saioan, berriz, guztiz kontrakoa gertatzen da: ni ____10____ eseri aurretik, hizketan egoten gara, eta, ondoren, ordu eta erdi eta bi ordu arteko elkarrizketak grabatzen ditugu. Bere bizipenak kontatzen dizkirate, eta, askotan, neuk ere nireak kontatzen dizkiet. Oso aberasgarria eta polita da. ____11____ erronka bat izan da, erregistroa aldatu dudalako.

7. 'Ur handitan' arrakasta handia edukitzen ari da. Zein dira arrakasta horren gakoak? 20 atal egin dituzue, saioak izango du amaierarik?

Taldeak egiten duen lana garrantzitsua da: elkarrizketatuak bilatu, gidoia landu, historia muntatu, musika aukeratu... Dena dago zainduta. Nik, azkenean, elkarrizketak egin eta aurkeztu egiten dut. Atzean dagoen lana ikaragarria da. Hor dago sekretua eta horrek egiten du "Ur handitan" saioa.

Udan atseden hartuko dugu, eta, irailetik aurrera, atal berriak grabatzen hasiko gara.

8. Euskal kazetari baten lan-ibilbidea, besteekin alderatuta, mugatuagoa da? Aukera berdina ditugu?

Atzerrian egon naizenean, medioak baditugula ikusi dut, baina egia da beste ____12____ gehiago dituztela: CNNkoak, adibidez, Irakera helikopteroan etorri, lan egin eta alde egiten zuten. Bitartean gu taxian ibiltzen ginen, ahal genuen moduan. Hor baliabideen arteko aldea nabaria da, baina horrelakoetan konturatzen nintzen gauza dezenteak egiten genituela baliabide gutxiagorekin. Nik ez dut inbidiarik sentitzen CNNk edo BBCK egindakoa ikustean, eta horrek poztasuna ematen dit.

Beste gauza bat da ____13____ lan egitea. Kanpoan gaudenean, protagonisten hizkuntzan egiten dugu lan, eta, ondoren, historiak euskaraz kontatzen ditugu. Beraz, protagonistak bilatzeko orduan, ez dago euskaldunak topatu beharrik. Bestalde, etxean bertan euskaraz lan egitean, zailtasun handiagoa dugu. "Ur handitan" saiorako lan ikaragarria egin behar da. Euskal hiztunen agenda oso bat daukagu, eta, hala ere, askotan, gatzelaniaz egingo duten protagonistak topatzea errazagoa da euskaldunak topatzea baino.

9. Eta etorkizunean? Zer egin nahiko zenuke?

Ez dut horretan pentsatu. Onena egun bakoitzekoa bizitzea da. Orain daukadanarekin oso gustura nago, baina ez dut berriro atzerriko ____14____ izateko aukera baztertzen. Izan ere, asko gustatzen zait lan hori, niretzat oso polita baita.

Aukerak

(1) Nafarroan Nafarroako Nafarroaren	(2) batzuek batzuekin batzuen	(3) Amaren Ama Amak	(4) Besteentzat Besteen Besteek
(5) Atzeriak Atzerrian Atzerriko	(6) batean batekin batera	(7) kontakizunaz kontakizunagatik kontakizunaren	(8) Gazako Gazari Gazaz
(9) zerikusia zerikusiak zerikusirik	(10) protagonistarentzat protagonistarekin protagonistaren	(11) Nirekin Niretzako Niretzat	(12) batzuek batzuekin batzuentzat
(13) euskararen euskarari euskaraz	(14) berriemaile berriemailearen berriemaileek		

'Ur handitan' saioa

Ikusi 'Ur handitan' saioak EITBren webgunean duen lekutxo. Bertan, egindako programa guztiak dituzu. Zatitxo bat ikustera ausartuko zara? Ondoren, jarri taldean eta komentatu ondorengo galdera hauek:

<https://labur.eus/4axcD>

- Ikusi duzun atalean, zein da gaia?
- Nork hitz egiten du gai horren inguruan? Zein da bere lanbidea?
- Interesgarria iruditzen zaizu? Zergatik?
- Saioa zuk egin beharko bazenu, zein gai aukeratuko zenuke?
- Eta gai horretarako nor elkarriketatu nahiko zenuke?

Eta zuk?

Jarri taldean eta komentatu ondorengo galdera hauek:

- Kazetaria bazina, atzerrira joatea gustatuko litzaizuke? Zergatik?
- Albistegiak ikusten dituzu? Edo nahiago dituzu beste mota bateko telebista saioak?
- Zure ustez, zer eduki behar du kazetari on batek?
- Kazetari bat aipatu beharko bazenu, zein da zure erreferentea? Zergatik?

Erantzunak

Ikusi bideoa

Zer gertatzen zaio Xabierri BBC edo CNN bezalako kateekin?

☐ Baliabide-gaitasunak alderatuta, bere lanak poza ematen dio.

Euskararekin zer gertatzen zaio Xabierri?

☐ Atzerrian ez dituela euskal hiztunak behar eta hemen, berriz, bai.

Zer egiten zuten CNNkoek?

☐ Irakera helikopteroz joan, albistea eman eta helikopteroz alde egiten zuten.

Madariagarentzat zer eduki behar du kazetari on batek?

☐ Besteen lekuan jartzen jakin behar du, elkarrizketatu behar duenaren azalean.

Xabierren gurasoek semeak Kazetaritza ikastea nahi zuten?

☐ Bai, baina amak frenatu egin zuen eta aitak animatu.

Zer egiten zuen haurra zenean?

☐ Radio Euskadiko albistegiak grabatu, idatzi eta berriz esaten zituen.

Irakurri testua

(1) Nafarroako	(2) batzuen	(3) Amak	(4) Besteen
(5) Atzerrian	(6) batera	(7) kontakizunagatik	(8) Gazako
(9) zerikusiak	(10) protagonistarekin	(11) Niretzat	(12) batzuek
(13) euskaraz	(14) berriemaile		

Transkripzioa

1. Beti argi eduki duzu kazetari izan nahi zenuela?

Beti, beti kazetari. Amak behin eta berririo gogoratzen du nola egiten nituen nire lehenengo albistegiak, irrati albistegiak: grabatu egiten nuen Radio Euskadi, albistegi laburrak, orduro ziren bost minutuko albistegiak eta gero, transkribatu, dena idatzi eta nire (neure) burua grabatzen nuen hori esaten. Eta hori jada txikitatik, ez dakit zenbat urterekin... 11, 12 urterekin, bai. Gero, etxean planteatu nuen jada erabaki behar zenean zer egin, eta egia da amak bazeukala hor zalantza puntu bat, esan zuen: "Kazetaritzak ez dakit gero etorkizunik duen, ez ote duen...". Amak pixka bat frenatu egin ninduen, baina gero aitak esan zuen: "Ba, egin dezala, egin dezala gustuko duena!"

2. Zure ustez, zer ezaugarri eduki behar ditu kazetari on batek?

Gauza ezberdinak ezagutzeko gogoia, gogo asko, eta enpatia, enpatia handia protagonistekiko. Besteen larruan sartzen jakin behar dugu eta historiak ondo ulertzeko nik uste dut sekretua horixe dela. Besteen azalean jarri eta euren erralitatea ulertzen saiatu.

3. Hemengo kazetariak besteekin alderatuta, baliabide berdina dituzue?

Atzerrian egon naizenean, ikusi dut medioak badiugula eta batzuetan ere hainbesteko medioekin ere baliabide hain handiak ere ez izanda, ez dakit, adibidez, CNNkoak Iraken helikopteroarekin jaitsi, lan egin eta alde egiten zuten, ez? Eta gu ibiltzen ginen taxi batekin ahal genuen moduan, ez? Orduan bai, baliabide aldea nabaria da, eta nabaritzen duzu kanpora zoazenean besteekin alderatuta, baina askotan ere sentitzen duzu egin duen historiak ez dio ezer enbidiatzen (ez dio inbidiarik) CNN edo BBC batek egin duen historiari, ez? Eta horrek badauka, poztasuna ematen dizu horrek ere bai.

4. Eta hizkuntzari dagokionez?

Kanpoan gaudenean, lekuan lekuko hizkuntzarekin egiten duzu lan, bertako protagonistek hitz egiten duten hizkuntzarekin eta bai, historiak kontatzen dituzu euskaraz. Baina bueno, protagonistak bilatzerako orduan ez dago euskara, euskaldunik bilatu beharrik, ez? Baina gero, etxean bertan, euskaraz lan egitean, eta egia da zailtasun bat dela 'Ur handitan'-entzat, adibidez, protagonistak euskaraz bilatzea. Eta hor lan ikaragarria dago. Agenda oso bat eduki behar da euskal hiztunena eta bueno, horrek egia da lan estra bat dakarrela. Askotan gazteleraz (gastelaniaz) egiten duten protagonistak aurkitzea oso erraza delako, baina euskaraz aurkitzea ez hain erraza, eta horrek, esfortzu handiagoa suposatzen du.